

אבני החושן

וּמְלֵאוּ בוֹ אֲרֻבְעָה טוּרֵי אֲבָן
 טוּר אֶחָד פְּטָדָה וּבִרְקָת הַטוּר הָאֶחָד:
 וְהַטוּר הַשְּׁלִישִׁי נֶפֶךְ סַפִּיר וְהַכֶּלֶם:
 וְהַטוּר הַשְּׁלִישִׁי לְשֵׁם שָׁבוּ וְאַחֲלָמָה:
 וְהַטוּר הָרְבִיעִי תְּרֵשִׁישׁ עֲלֵהֶם וְהַטָּה
 מוֹסֵבֹת מִשְׁבָּצֹת וְהֵב בְּמִלְאָתָם:
 וְהָאֲבָנִים עַל שְׁמַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵנָּה
 שְׁתֵּים עָשָׂרָה: עַל שְׁמֹתָם
 פְּתוּחֵי זֶהָתָם אִישׁ עַל שְׁמוֹ לְשֵׁנָיִם עֲשָׂר שְׁבָטֹ:

למשמעות אזכור השבטים על לב הכהן הגדול

"זוה הדבר": באיזה זכות היה אהרן נכנס לבית קדשי הקדשים?... ר' יצחק אומר זכות השבטים הייתה נכנסת עמו שנאמר "זוה הדבר אשר תעשה להם" (שמות כט) מנין זה- י"ב. ואלו הן י"ב אבנים שהיו נתונות על לבו של אהרן ועליהם שמות השבטים... מה טעם שנים עשר שבטים באבני החושן? שיהא הקב"ה מסתכל בבגדי כהן גדול בכניסתו ביום הכפורים ונזכר בזכות השבטים... מדרש שמות רבה ל"ח, ח'

"אבני זיכרון לבני ישראל" ר"ל שזה יורה על אחדות ישראל, שהגם שהם חלוקים לכמה שבטים... בכל זאת הם מתאחדים... מלב"ם שמות כ"ח, יב'

...ואהרן היה עסקו אהב שלום ורודף שלום שזה נעשה ע"י משפט כמו שכתוב אמת ומשפט שלום שפטו בשעריכם, והיה לו לב לשמוע משפט ונשא את משפט בני ישראל על לבו, וכבר כתב בת"י שע"י התומים ידע לכוון אמיתת המשפט ברוח הקודש. לכן נחרטו על החושן שמות בני ישראל להורות על אחדותם על ידי אהרון... מלב"ם שם, רמזי המשכן

יחזקאל פרק לז

דָּבַר אֱלֹהִים כֹּה אָמַר ד' אֱלֹקִים הִנֵּה אֲנִי לֹקֵחַ אֶת יְצֵי יוֹסֵף אֲשֶׁר בְּיַד אֶפְרַיִם וְשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל חֲבָרָיו {חֲבָרָיו} וְנִתְּתִי אוֹתָם עָלָיו אֶת יְצֵי יְהוּדָה וְעֵשִׂיתֶם לְיַצֵּא אֶת יְהוּדָה וְהָיוּ אֶחָד בְּיַד:

"איש על שמו" - האותיות שעל החושן

ומלבד שנים עשר שבטים שהיו כתובים על שתיים עשרה אבנים הללו היו כתובים שמות האבות אברהם יצחק יעקב ושבטי ישורון: וכסדר הזה היו כתובים:

ראובן, א' (של אברהם) על אודם, שמעון, ב' (של אברהם) על פטדה, לוי, רה"ם (של אברהם) על ברקת, יהודה, י' (של יצחק) על נופך, יששכר, צ' על ספיר, זבולן, ח' על יהלום, דן, ק' (של יצחק) יע"ק (של יעקב) על לשם, נפתלי, ב' (של יעקב) על שבו, גד, שבט"י על אחלמה, אשר, יש"ר (של ישורון) על תרשיש, יוסף, ו"ן (של ישורון) על שוהם, בנימין על ישפה,

סדר השבטים על האבנים

איש על שמו - כסדר תולדותם סדר האבנים אודם לראובן. פטדה לשמעון. וכן כלם: רש"י, שמות כח, כא

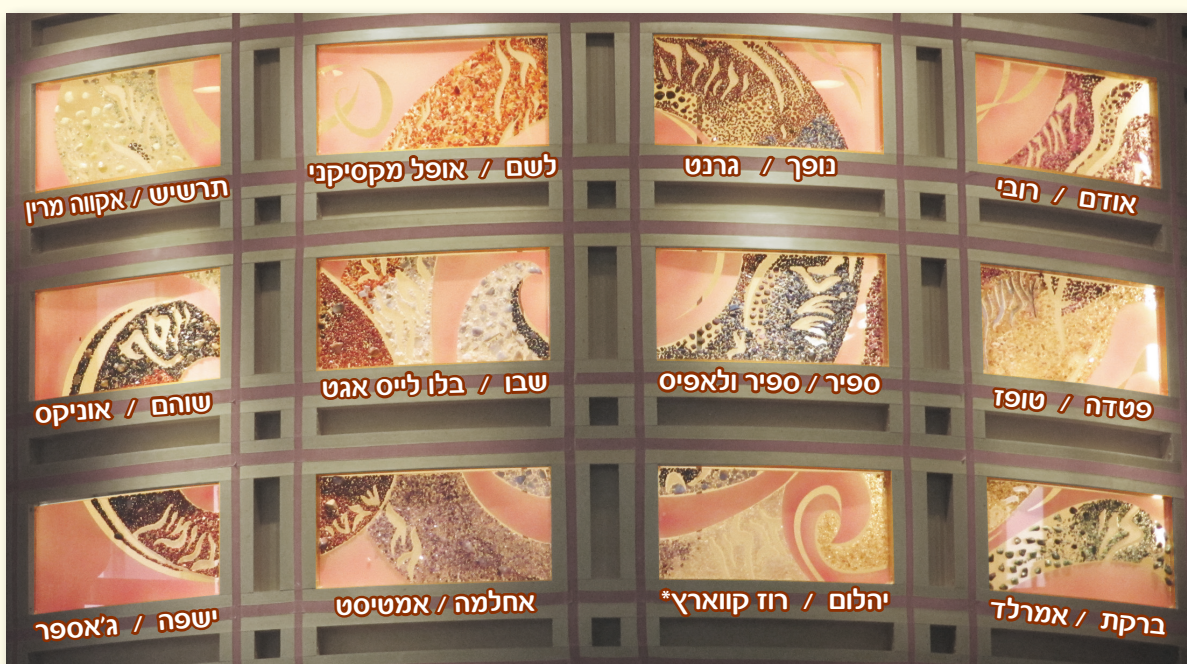
ר"ל כסדר שילדו האמהות כלומר מי שהיתה תחילה בלידה ולא נשגיח על הסדר שנולדו השבטים שהוא ראובן שמעון לוי יהודה כסדר תולדותם האמור באפוד ויהיה לפי זה יששכר וזבולון קודמים לדן ולנפתלי ויבוא ששם דן יהיה כתוב על האבן ששמו לשם כמו דכתיב בספר יהושע (יט, מז) ויקראו ללשם דן כשם דן אביהם... שפתי חכמים, שמות כח, כא

הרי לך בכל אבן ואבן ששה אותיות להורות כי ששת ימי המעשה תלויים בשנים עשר שבטים. והיו באבני חושן שבעים ושתיים אותיות כי שתיים עשרה פעמים ששה הם שבעים ושתיים והם כנגד שבעים ושתיים אותיות של השם הגדול להורות בזה קיום העולם שנברא בשבעים ושתיים שעות, שהרי העולם נברא ביום שנאמר (בראשית ב, ד) ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמים, וששת ימי המעשה שבעים ושתיים שעות יש בהם שתיים עשרה שעות בכל יום, וזהו שאמר הכתוב (תהלים פט, ג) אמרתי עולם חסד יבנה כמנין חס"ד (שבעים ושתיים), ולמדנו מזה שהעולם שנברא בשבעים ושתיים שעות מתקיים בזכות השבטים שבהם שבעים ושתיים אותיות: רבנו בחיי, שמות כח, טו

"יש אבנים עם לב..."

...ומה שראוי שיאמר בזה הוא שצוה יתברך שיהיו שמות השבטים מפותחים באבנים. לפי שהאבנים הם יסודות בנין הבית בית ישראל בית אלקים. ולכן נקראו אבנים מלשון בנין. וכמו שאמר (תהלים קי"ח נ"ב) אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה ולפי שהיו י"ב השבטים יסודות האומה ובניה לכן צוה שישמרו אותם באבנים. ומפני זה צוה יהושע בעברת הירדן ועתה קחו לכם שנים עשר איש משבטי ישראל וגו' וצוה אותם שישאו שתיים עשרה אבנים מהירדן למספר שבטי בני ישראל. וכן אליהו בהר הכרמל כשבנה את המזבח לקח שתיים עשרה אבנים במספר שבטי בני יעקב. כי תמיד היו עושים רמז השבטים באבנים להיותם יסודות בנין האומה ומעמדה. רבי יצחק אברבנאל, שמות כח

דע כי נמצא כתוב בספרי חכמת הטבע כי כל האבנים היקרות שהם עיקריות ושורשיות אינן אלא שתיים עשרה והם אבות לכל שאר האבנים, וכל השאר מיניהם ענפיהן ותולדותיהן... ועל דרך הקבלה תמצא פליאה וחכמה נוראה בשנים עשר אבני חושן אלו ממה שנתן לכל אחד מן השבטים אבן אחת ידועה בגוון ידוע הכל כפי גוון מדותיהם למעלה... וראיתי בספר האבנים... שהאבנים צריכות טהרה, וידוע מסגולתם שהנושא אותם בטומאה יתבטל כוחם אליו או יחלש... והטעם בזה לפי מעלות רוחניות הכח העליון שהאבן מושכת ממנו שהוא מדבק בטהרה ומתרחק מן הטומאה, וכן כתב החבר בחיבורו, וראוי להאמין כך שהרי אין לך כל אבן ואבן מן האבנים היקרות שלא תמשך כח עליונים כענין שאמרו בעשבים (בראשית רבה י, ו) אין לך כל עשב ועשב מלמטה שאין לו מזל למעלה: רבנו בחיי, שמות כח, טו

השם הראשון של כל אבן הוא השם המקראי, והשם השני הוא הזיהוי הלוזי.

*זיהוי פחות מקובל אבל יש דעה כזו בחכמים

זיהוי האבנים

יש מסורות קדומות ושונות ביחס לזיהוי אבני החושן, חלקם מבוססות על זיהוי והפרשנות של רבנו בחיי וכן זיהויים קדומים יותר. לכל האבנים שנבחרו בעבודה זו, יש מסורת המייחסת אותם לאבני החושן, לחלקם המסורת ברורה יותר, ולחלקם פחות. (ותודה לאבשלום מהחנות "תקופת האבן" על עזרתו בזיהוי). אבני חן מופיעים במספר שלבי גיבוש, צלילות ואיכות, המשפיעים גם על גוון האבן כך שניתן למצוא את אותה אבן בגוונים שונים, ניסיתי לבחור את גוון האבנים באופן שתיווצר הרמוניה בשילוב של אבני השבטים.

מתוך תפילה שכוונתי במשהו לאבנים הנכונות, לגוון הרצוי ולשילוב הנכון.

יהי רצון שנזכה
 לאחדות השבטים בעמנו,
 לבנין המקדש
 ולהארת אבני החושן
 במהרה בימנו - אמן.

מוריה אביחיל, נווה דניאל.